

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Вища лінгвістична школа в Ченстохово (Польща)
Маріямпольська колегія (Маріямполь, Литва)
Національна академія педагогічних наук України
Відділення вищої освіти Національної академії педагогічних наук України
Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
ДВНЗ «Запорізький національний університет»
Класичний приватний університет
Бердянський державний педагогічний університет
Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія

ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

**Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

(14-16 червня 2018 р., м. Мелітополь, Україна)

УДК 378.091.21:005.322 (043.2)
ББК 74.58
О 75

Рекомендовано до друку вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
Протокол № 14 від 29.05.2018 р.

О 75 Особистісно-професійний розвиток вчителя в умовах реалізації Концепції Нової української школи: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (14–16 червня 2018 р., м. Мелітополь, Україна) / Ред.-упоряд. Дубяга С. М., Чорна В. В., Яковенко І. О. Мелітополь: ФОП Однороб Т.В., 2018. 293 с.

ISBN 978-617-7566-25-9

У збірнику висвітлено головні напрацювання щодо реалізації Концепції Нової української школи. Обґрунтовано необхідність змін змісту і структури організаційно-методичного забезпечення, пошуку інноваційних підходів, активних форм і методів навчання. Визначено особливості готовності педагогів до змін в умовах впровадження Концепції Нової української школи. Зроблено акцент на важливості професійного розвитку сучасного вчителя.

Друкується в авторській редакції.

ISBN 978-617-7566-25-9

УДК 378.091.21:005.322 (043.2)
ББК 74.58
©Автори матеріалів, 2018

ЗМІСТ

<i>Авдимирець Наталія Василівна</i> ВИХОВАННЯ НОВОГО ПОКОЛІННЯ У КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	14
<i>Андрюкайтене Регіна Михайлівна</i> <i>Олексенко Роман Іванович</i> <i>Чумак Тетяна Вікторівна</i> УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ ЯК КОНЦЕПТУАЛЬНА ЗАСАДА ТВОРЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	18
<i>Арабаджи-Донець Лілія Іванівна</i> <i>Арабаджи-Тіпенко Людмила Іванівна</i> КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ	21
<i>Балакірева Вікторія Анатоліївна</i> СТАН ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	23
<i>Баранцова Ірина Олександрівна</i> <i>Матюха Галина Василівна</i> <i>Тарасенко Тетяна Володимирівна</i> НОВИЙ ФОРМАТ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	25
<i>Бірюк Дмитро Олександрович</i> СОЦІАЛЬНО-ОСВІТНІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ КЕРОВАНOSTІ ПРОЦЕСУ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ: НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ДИСКУРС	29
<i>Бондар Наталія Олександрівна</i> ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ДІЄСЛОВА НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ЗОШ	32
<i>Бородай Євген Геннадійович</i> АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ	36

<i>Блажко Олег Анатолійович</i> <i>Блажко Аліна Віталіївна</i> РОЗВ'ЯЗУВАННЯ СИТУАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИХ ЗАДАЧ ЯК ЧИННИК ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ.....	38
<i>Бунчук Оксана Володимирівна</i> <i>Єрмак Юлія Іванівна</i> НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ	42
<i>Великжаніна Дар'я Василівна</i> РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА У РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	45
<i>Вельчева Людмила Григорівна</i> <i>Пюрко Ольга Євгенівна</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ	48
<i>Вихрущ Віра Олександрівна</i> ФОРМУВАННЯ РЕФЛЕКСИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧИТЕЛЯ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	52
<i>Воровка Маргарита Іванівна</i> ЩОДО ГЕНДЕРНОЇ НЕРІВНОСТІ В СИСТЕМІ ОСВІТИ УКРАЇНИ ..	55
<i>Врубель Ганна Федорівна</i> РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У СФЕРІ ДИРИГЕНТСЬКО-ХОРОВОЇ ПІДГОТОВКИ	59
<i>Гаврик Олена Анатоліївна</i> ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В КОНТЕКСТІ ІДЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	63
<i>Гараєв Віктор Володимирович</i> <i>Довгий Ілля Олександрович</i> <i>Окса Микола Миколайович</i> КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ ЦІННОСТЕЙ В ДОСВІДІ А. С. МАКАРЕНКА.....	66
<i>Гарачук Тетяна Володимирівна</i> ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З МАТЕМАТИЧНО ЗДІБНИМИ УЧНЯМИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	70

<i>Георгадзе Тетяна Олександрівна</i> ФОРМУВАННЯ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ В РАМКАХ СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	73
<i>Германова Діана Олегівна</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО МУЗИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У МОЛОДШИХ ПІДЛІТКІВ	76
<i>Глебова Наталя Іванівна</i> СОЦІАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ЧИННИК СУБ'ЄКТНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	78
<i>Гнатів Олена Вікторівна</i> ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	81
<i>Грітченко Тетяна Яківна</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	83
<i>Гудзь Віктор Васильович</i> <i>Ситник Олександр Миколайович</i> <i>Таравська Яна Володимирівна</i> ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ТА ПАТРІОТИЗМУ СТУДЕНТСТВА В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В МЕЛІТОПОЛЬСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.....	86
<i>Гурова Тетяна Юрійівна</i> <i>Гуров Сергій Юрійович</i> <i>Рябуха Тетяна Валерійівна</i> МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ ФОНЕТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ОСВІТНІХ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ	89
<i>Денисенко Надія Валерійівна</i> <i>Мілько Наталя Євгенівна</i> ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО – ДІАЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ - ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ	93

<i>Добровольська Лариса Пантеліївна</i> <i>Третьякова Ірина Сергіївна</i> РОЛЬ ВЧИТЕЛЯ У СТВОРЕННІ ТОЛЕРАНТНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО КЛАСУ	96
<i>Дубяга Світлана Миколаївна</i> <i>Дмитрієнко Ірина Петрівна</i> ФОРМУВАННЯ ОРФОГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	99
<i>Дубяга Світлана Миколаївна</i> <i>Протас Вікторія Володимирівна</i> КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ СЛОВА НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	102
<i>Дубяга Світлана Миколаївна</i> <i>Дубяга Владислава Ігорівна</i> ВИКОРИСТАННЯ ІКТ У НАВЧАННІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВАДАМИ СЛУХУ	107
<i>Єрєміна Лілія Євгенівна</i> «НАВЧИТИСЯ ВЧИТИСЯ» ЯК ПРОВІДНА ІДЕЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	110
<i>Жиряков Олександр Юрійович</i> <i>Замуруйцев Олексій Вікторович</i> <i>Пачева Валентина Миколаївна</i> МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ 10 КЛАСІВ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ	112
<i>Журавльова Лариса Станіславівна</i> ПРОБЛЕМА ЛОГОКОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В АСПЕКТІ КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ	115
<i>Забавляєва Тетяна Анатоліївна</i> <i>Пюрко Владислав Євгенович</i> ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	119

<i>Заїчко Антоніна Сергіївна</i> ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕДІА-ТЕХНОЛОГІЙ ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕРАПІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ-ТЕРАПЕВТІВ ПОЧАТКОВОЇ ЛАНКИ ОСВІТИ	121
<i>Зубцова Юлія Євгенівна</i> СТВОРЕННЯ ВИХОВНОГО ПРОСТОРУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	124
<i>Іванова Валентина Михайлівна</i> <i>Непша Олександр Вікторович</i> <i>Сапун Тетяна Олександрівна</i> ЕЛЕМЕНТИ ГЕОЛОГІЇ В ШКІЛЬНИХ КУРСАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА ТА ГЕОГРАФІЇ	126
<i>Канарова Ольга Вікторівна</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	130
<i>Карпова Оксана Василівна</i> ЗНАЧЕННЯ УЧІННЯ Я. А. КОМЕНСЬКОГО ПРО ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	132
<i>Коваль Наталія Володимирівна</i> <i>Бабакіна Наталія Іванівна</i> ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ ЗДІЙСНЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ (З ДОСВІДУ РОБОТИ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ №15)	135
<i>Коваль Оксана Володимирівна</i> <i>Федюніна Олена Ігорівна</i> ЗАСОБИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СТІЙКИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ У ХУДОЖНІХ ТВОРАХ	138
<i>Коноваленко Татяна Васильевна</i> <i>Насалевич Тамара Васильевна</i> НОВЫЕ ИТ ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ	140
<i>Конох Анатолій Петрович</i> <i>Карабанов Євген Олексійович</i> ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	143

<i>Коробченко Ангеліна Анатоліївна</i> <i>Головкова Марина Михайлівна</i> КОМПЕТЕНТНИСНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	146
<i>Котлярова Вікторія Юріївна</i> <i>Ткач Марина Валеріївна</i> ПРО ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	150
<i>Котова Ліна Миколаївна</i> ОПТИМАЛЬНА МІРА ЗБУДЖЕННЯ ЯК ОСНОВА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ СЦЕНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	152
<i>Котова Олена Володимирівна</i> <i>Суханова Ганна Петрівна</i> <i>Ушаков Віктор Станіславович</i> СПОРТИВНІ ІГРИ ЯК ОПТИМАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ ВНЗ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	155
<i>Кошелєв Олександр Іванович</i> <i>Копилова Тетяна Валеріївна</i> <i>Кошелєв Василь Олександрович</i> <i>Сімінко Ангеліна Вікторівна</i> АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ 9 КЛАСУ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	158
<i>Курносова Катерина Віталіївна</i> РОЗВИТОК МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	162
<i>Логвіна-Бик Тетяна Анатоліївна</i> <i>Бик Наталя Володимирівна</i> ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТНОГО ПІДХОДУ	164
<i>Максимов Олександр Сергійович</i> ПРИСЛУХАЮЧИСЬ ДО МЕНДЕЛЄЄВА.....	168

<i>Мільчев Володимир Іванович</i> <i>Пачев Сергій Іванович</i> ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ДИСЦИПЛІН ІСТОРИКО-ДЖЕРЕЛОЗНАВЧОГО ЦИКЛУ	170
<i>Мільчевська Ганна Сергіївна</i> ДІЯЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	173
<i>Мелаш Валентина Дмитрівна</i> <i>Щербак Ірина Вікторівна</i> ФОРМУВАННЯ ПРИРОДОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ	175
<i>Мержева Лариса Федорівна</i> СУТНІСТЬ АРТИСТИЗМУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ ХОРОВОЇ ПІДГОТОВКИ	177
<i>Меркулова Наталя Володимирівна</i> НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ТЬЮТОРІВ	180
<i>Моренко Ольга Миколаївна</i> ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ НА ШЛЯХУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСВІТЯН	182
<i>Озерова Тетяна Ярославівна</i> РОЗБУДОВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ НА ЗАСАДАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ (ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ АСПЕКТ	185
<i>Окольнича Тетяна Володимирівна</i> СОЦІАЛІЗАЦІЯ МОЛОДІ В СХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ (XIX – ПОЧАТОК XX СТОЛІТТЯ)	190
<i>Павленко Анатолій Іванович</i> КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ГЕНЕЗА, РЕАЛІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ	193
<i>Подпльота Світлана Володимирівна</i> ТЬЮТОРСЬКА ПОЗИЦІЯ ВЧИТЕЛЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ РЕСУРС НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	195

Попадич Олена Олександрівна
Староста Володимир Іванович
МЕТОДИ ТРАДИЦІЙНОГО ТА ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ ... 198

Попелешко Юлія Іванівна
**ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛЯ
НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ..... 202**

Прокоф'єва Олеся Олексіївна
Аносова Дарія Іванівна
**ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ
АДАПТАЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ 205**

Прохорова Лариса Анатоліївна
Зав'ялова Тетяна Василівна
Непша Олександр Вікторович
**ДЕЯКІ ПРИЙОМИ ТА МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ
МІНЕРАЛЬНИХ РЕСУРСІВ В ШКОЛІ..... 208**

Пишенична Наталія Сергіївна
**ХІМІЧНИЙ КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ЯК ЗАПОРУКА РЕАЛІЗАЦІЇ
КОНЦЕПЦІЇ НУШ 212**

Пюрко Ольга Євгенівна
Подорожний Сергій Миколайович
Туровцева Наталя Миколаївна
**РОЛЬ УНІВЕРСИТЕТУ ЯК СКЛАДОВОЇ ЛАНКИ
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ЗІ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ..... 215**

Работа Катерина Віталіївна
**ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВЧИТЕЛЯ
В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ
ШКОЛИ ДЛЯ УСПІШНОГО ГРОМАДЯНСЬКОГО
ВИХОВАННЯ УЧНІВ 217**

Рішкевич Ольга Вікторівна
**ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРОБЛЕМЫ
ХУДОЖЕСТВЕННО-ЭСТЕТИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ
ЛИЧНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ХОРЕОГРАФИИ
СРЕДСТВАМИ НАРОДНОГО ТАНЦА 221**

<i>Рябуха Тетяна Валеріївна</i> <i>Гостіщева Наталя Олексіївна</i> <i>Харченко Тетяна Іванівна</i>	ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ.....	225
<i>Сергієнко Альона Миколаївна</i> <i>Герасименко Людмила Миколаївна</i>	КОМАНДНИЙ ПІДХІД У СУПРОВІДІ ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ.....	228
<i>Солонська Альона Артурівна</i>	ДІТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ	231
<i>Староста Володимир Іванович</i> <i>Кемінь Інна Андріївна</i>	ПІДХОДИ ДОСЛІДНИКІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ «САМООСВІТА», «САМООСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ».....	233
<i>Старшова Світлана Костянтинівна</i> <i>Куркуруїна Людмила Григорівна</i> <i>Варениченко Анастасія Борисівна</i>	ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ, ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У РАМКАХ СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	237
<i>Сташук Ольга Олександрівна</i>	ЗАХИСНА ФУНКЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ЗАКЛАДУ РАНЬОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ.....	239
<i>Стрілець Олена Володимирівна</i> <i>Гончар Тетяна</i>	КОНТРОЛЬНО-ОЦІННА ДІЯЛЬНІСТЬ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ	243
<i>Стуліна Жанна Миколаївна</i>	КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД У РАМКАХ У СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	247
<i>Таблер Тетяна Іванівна</i>	ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	250

<i>Тіга Світлана Анатоліївна</i> ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА СУЧАСНОМУ УРОЦІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	252
<i>Ткаченко Анастасія Володимирівна</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАВДАНЬ З ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	256
<i>Халіман Ігор Олексійович</i> <i>Федюшко Марина Петрівна</i> ІНТЕГРАЦІЯ МЕТОДІВ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ, МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОЕКТІВ ЯК МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ЯКІСНОГО НАВЧАННЯ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	259
<i>Харченко Юлія Тлеубеківна</i> ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ: КОМПОНЕНТИ, РІВНІ СФОРМОВАНOSTІ	262
<i>Червоненко Катерина Сергіївна</i> СОЦІАЛЬНИЙ ПРАЦІВНИК У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	265
<i>Червонська Лілія Миколаївна</i> КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ	267
<i>Черняк Євгенія Борисівна</i> <i>Йоркіна Надія Володимирівна</i> ПЕРСПЕКТИВИ МУЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ-АУТИСТІВ ТА ЇХ АДАПТАЦІЯ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ	271
<i>Чорна Вікторія Володимирівна</i> <i>Яковенко Ірина Олександрівна</i> ЛОГОПЕДИЧНА РОБОТА ПРИ ЗАГАЛЬНОМУ НЕДОРОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ	273
<i>Царькова Ольга Вікторівна</i> <i>Аносова Дарія Іванівна</i> ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З РАННІМ ДИТЯЧИМ АУТИЗМОМ ТА ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ЇХ БАТЬКАМ	275

<i>Шаповалова Тетяна Григорівна</i> ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ВІДПОВІДНОСТІ ДО НОВОГО СТАНДАРТУ	279
<i>Шарова Тетяна Михайлівна</i> <i>Шаров Сергій Володимирович</i> ГРОМАДЯНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА	283
<i>Шевчук Тетяна Олександрівна</i> ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ В УМОВАХ РЕФОРМ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	286
<i>Шкода Наталія Анатоліївна</i> <i>Полякова Лариса Іванівна</i> <i>Крилова Алла Миколаївна</i> КООПЕРАТИВНЕ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ.....	289

СУТНІСТЬ АРТИСТИЗМУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ ХОРОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Мержева Лариса Федорівна

*викладач кафедри теорії і методики музичної освіти та хореографії,
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь*

Анотація. В даній роботі розглядається сутність та структурні компоненти артистизму особистості майбутнього вчителя музичного мистецтва в процесі хорової підготовки.

Ключові слова: фахова підготовка, музичне мистецтво, артистизм, хорова концертна діяльність, театральна педагогіка.

Збереження духовності української нації потребує підготовки нової генерації вчителя музичного мистецтва, педагогів–музикантів ХХІ століття, спроможних залучити молодь до глибокого пізнання і художнього спілкування з музичним мистецтвом.

Розв'язання цієї проблеми неможливе без сформованості у вчителя спеціальних загальнопедагогічних умінь, в системі яких важливу роль відіграє педагогічна майстерність. Рівень професійної кваліфікації вчителя музичного мистецтва особливо яскраво виявляється на етапі організації практичної роботи з хоровим колективом, коли синтез педагогічного і диригентського компонентів діяльності вчителя, дозволяє досягти художнього впливу хорового мистецтва на особистість, сприяє творчій взаємодії вчителя-диригента із колективом учнів (О. Рудницька, О. Ростовський). Вчитель музики зобов'язаний розвивати музичні та артистичні здібності кожної дитини через його вокально-слухові та музичні дії, через залучення до скарбниці класичної спадщини і народної творчості.

Ці вимоги можна виконати за умови, що спеціалісти музично-педагогічних професій будуть володіти педагогікою, музичною і методичною теорією, практичними вміннями і навичками, займатися професійною діяльністю, тобто всім тим, з чого складається педагогічна майстерність вчителя музичного мистецтва. Таким чином основними завданнями музично-педагогічної підготовки студентів є формування в них артистичних умінь та навичок в процесі підготовки до хорової діяльності.

У педагогіці артистизм є необхідним учителю будь-якої спеціальності, але в особливій мірі він знаходить відображення в діяльності вчителя музики. О. Апраксіна підкреслює, що артистизм учителя музики – не мрія, а нагальна потреба, доступна тому, хто дійсно бажає розвивати в собі цю якість [1, с. 32 – 43].

Педагогічне мистецтво нерідко отожднюють з театром одного актора. Це цілком відповідає життєвим реаліям. Тому для педагога важливо усвідомити принципи театральної дії, її закони. В цьому може добре прислужитися театральна-педагогічна система К. Станіславського, яка розглядає органічну природу театральної творчості через природу людини-

творця, актора. У ній вперше вирішується питання свідомого оволодіння підсвідомим, довільним процесом творчості, виявом таланту особистості в діяльності. Система К. С. Станіславського – не лише наука про акторську творчість, але й наука про те, як, спираючись на об'єктивні закони виروضувати, розвивати, збагачувати різні здібності і не лише сценічні [2].

Розвиток і формування артистизму має особливу значущість для студентського віку. На цьому етапі становлення особистості відзначається активний розвиток моральних і естетичних почуттів, становлення і стабілізація характеру, оволодіння повним комплексом соціальних ролей дорослої людини. Пора пізньої юності характеризується романтичним ставленням до навколишнього світу, емоційною піднесеністю психічного життя, посиленням інтелектуальних основ пізнання дійсності. Ці особливості є сприятливим моментом у процесі формування професійно необхідних якостей педагога-музиканта.

Артистизм розглядається не тільки як здатність до перевтілення, а й як цілісна система особистісних якостей, які сприяють вільному самовираженню особистості. Тим самим особистість наче створює себе наново. Цей процес містить у собі не тільки задум, але й втілення цього задуму, успішність якого залежить від глибини підготовчої роботи й від високого ступеня сформованості особистості. Актуалізуючи важливість даного педагогічного завдання, можна з упевненістю сказати, що використання засобів театральної педагогіки відкриває великі можливості для формування артистизму особистості як прояву її педагогічної майстерності та музично-педагогічного професіоналізму.

Досліджуючи вищезазначену проблему, нами були виділені такі структурні компоненти артистизму особистості майбутнього учителя мистецтв: психофізичний; емоційно-естетичний; художньо-логічний. Основу психофізичного компонента становлять фізичні дані: володіння своїм організмом, тембром і силою голосу, дикцією, мімікою, пантомімікою, і – психічні процеси: увага, спостережливість, уява, афективна пам'ять, вольові прояви.

Емоційно-естетичний компонент пов'язаний з експресивними сторонами особистості музиканта, його сенсорним досвідом, де найбільш важливе значення має здатність до емоційної сприйнятливості, керування своїм емоційним станом і творчим самопочуттям, володіння темпоритмом.

Художньо-логічний компонент у структурі артистизму включає здатність учителя музичного мистецтва логічно вибудовувати систему комунікативних дій, піддавати її аналізу й коригуванню. Артистизм реалізується при активній художньо-розумовій діяльності й включає таку професійно-особистісну якість, як режисування свого творчого самопочуття, психофізичних станів у процесі педагогічного спілкування. Це вимагає наявності емпатії, рефлексії, театрального мислення, імпровізаційності у поведінці.

Концептуальною передумовою дослідження формування артистизму майбутнього учителя мистецтв є положення щодо людино мірності культури

творчого потенціалу хорового мистецтва у безпосередній близькості до театрального жанру. На основі такого споріднення є необхідним застосування форм і методів театральної педагогіки у процесі фахової підготовки майбутнього учителя мистецтв, зокрема на заняттях з дисциплін диригентсько-хорового циклу.

Хорова виконавська діяльність майбутнього вчителя мистецтв посідає особливе місце у цілісному процесі формування його музично-педагогічного професіоналізму. Використання комплексу форм, методів і прийомів театральної педагогіки дозволяє психологічно й емоційно розкрити особистість, звільнити психофізичний апарат від звичних затисків і напруги. Хоровий спів сприяє розвитку уяви, фантазії, «театрального мислення», збагаченню афективної пам'яті, формуванню «емоційного тезауруса», емпатії та рефлексії. Виконавська хорова діяльність розвиває почуття форми, темпоритму, почуття жанру, поетичність, сприяє проникненню в «дух мови». Репертуар хорового колективу, що включає кращі зразки класичної та народної музики, є незамінним засобом залучення до справжніх художніх, морально-естетичних цінностей, сприяє формуванню й розвитку духовної культури педагога-музиканта. Активна концертна діяльність хорового колективу сприяє розвитку й удосконаленню психофізичного апарата, а також формуванню вольової та емоційної стійкості особистості. У результаті емпіричного дослідження з вивчення стану проблеми нами були обґрунтовані специфічні особливості хорового співу, при навчанні якому активно використовуються форми й методи театральної педагогіки.

Отже, враховуючи синтетичний характер хорового й театрального мистецтва та специфічні особливості, У підготовці майбутнього учителя мистецтв необхідно актуалізувати особистісно-розвивальний потенціал хорового співу, інтеграцію методів навчання хорового мистецтва та театральної педагогіки. Зокрема на кожній хоровій репетиції, на концерті, як правило, організуються творчі види діяльності. Вони насичені розмаїттям форм і методів, дидактичних засобів і матеріалів.

Література

1. Апраксина О. А. Современные требования к школьному учителю-музыканту. М., 1982. С. 32 – 43.
2. Булатова О. С. Педагогический артистизм. М.: Академия, 2001. 240 с.
3. Станиславский К. С. Полное собрание сочинений. М., 1954. с. 389

Наукове видання

**Особистісно-професійний розвиток вчителя
в умовах реалізації концепції нової української школи**

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю
(14–16 червня 2018 р., м. Мелітополь, Україна)

Редактори-упорядники: Дубяга С. М., Чорна В. В., Яковенко І. О.

Підписано до друку 29.05.2018 р., Формат 60*84/16
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Друк цифровий. Умовні друковані аркуші 16,97
Наклад 300 примірників. Замовлення № 2592

Видано та надруковано ФО-П Однорог Т.В.
72313, м. Мелітополь, вул. Героїв Сталінграду, 3а
Тел. (067) 61 20 700
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів
видавничої продукції від 29.01.2013 р. серія ДК № 4477